

Instituttråd – Institutt for klinisk odontologi

Mailrunde 17 februar 2017

SAKSLISTE:

SAKER:

Sak	Saksbeskrivelse
04/2017	UTDANNINGSMELDING, FORSKNINGSMELDING OG FORSKERUTDANNINGSMELDING 2016 – DET MEDISINSK- ODONTOLOGISKE FAKULTET

Anne Nordrehaug Åstrøm
instituttleder

Tone Friis Hordvik
sekretær

**UTDANNINGSMELDING, FORSKNINGSMELDING OG
FORSKERUTDANNINGSMELDING 2016 – DET MEDISINSK-ODONTOLOGISKE
FAKULTET**

Institutt for klinisk odontologi mottok brev fra Det medisinsk-odontologiske fakultet den 12.januar 2017 der instituttet blir bedt om å komme med innspill til utdanningsmeldingen, forskningsmeldingen og forskerutdanningsmeldingen for 2016 innen 28.februar 2017.

Fakultet ber om at innspill fra instituttene ikke overskrider 6 sider totalt.

UTDANNINGSMELDING

Fakultetet har bedt om separate utdanningsmeldinger fra de ulike programutvalgene og instituttene. Det er utkastet til instituttets utdanningsmelding som herved foreligger. I utdanningsmeldingen fra instituttene bes det om at det rapporteres på følgende:

- Status og fremdrift av igangsatte kvalitetstiltak og vurdering av behov for nye tiltak.
- Planer og endringer og dimensjonering av studietilbud og opptak.
- Oppfølging av resultater fra Studiebarometeret.
- Orientering om gjennomførte programevalueringer og status i det pågående revisjonsarbeidet.
- Arbeid med økt gjennomstrømming og reduksjon av frafall i studieprogrammene.

FORSKERUTDANNINGSMELDING

I forskerutdanningsmeldingen skal det svares på følgende punkt:

- Oppfølging av fakultetets prioriteringer for forskerutdanningen. Forholdet mellom forskerutdanning og forskningssatsinger.
- Opptak, gjennomstrømming, frafall, disputaser og underkjenninger – kort beskrivelse av situasjonen og eventuelle tiltak for å forbedre disse parameterne.
- Veilederopplæring og karriereveiledning – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak.
- Internasjonalisering – beskrivelse av situasjonen, eventuelle planlagte tiltak for internasjonal rekruttering og for å øke internasjonale opphold for ph.d.- kandidatene.

Forskerutdanningsmeldingen har vært behandlet på møte i forskningsutvalget 02. februar og oversendes for behandling i instituttrådet.

FORSKNINGSMELDING

I forskningsmeldingen skal det svares på følgende punkt:

- Oppfølginger av faglige prioriteringer og økt tverrfaglig samarbeid i 2016.
- Prioritert forskningssamarbeid med andre forskningsinstitusjoner samt samfunns- og næringsliv - lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Oppfølging av handlingsplan for internasjonalisering.
- Kort Status for oppfølging av Handlingsplan for EU-finansierte satsninger.
- Tiltak for økt publisering.

Forskningsmeldingen har vært behandlet på møte i forskningsutvalget 02.februar og oversendes for behandling i instituttrådet.

Forslag til vedtak:

Instituttrådet vedtar forslag til utdanningsmelding, forskningsmelding og forskerutdanningsmelding med de endringer som fremkom i møtet.

leder

sekretær

Vedlegg:

- Brev fra fakultetet
- Utdanningsmeldingen
- Forskningsmeldingen
- Forskerutdanningsmeldingen

Institutt for klinisk odontologi
Institutt for global helse og samfunnsmedisin
Klinisk institutt 2
Klinisk institutt 1
Institutt for biomedisin
Programutvalgene

Referanse

2017/689-EIDA

Dato

12.01.2017

Utdanningsmelding, forskningsmelding og forskerutdanningsmelding 2016

Utdanningsmeldingen, forskningsmeldingen og forskerutdanningsmeldingen skal innenfor sine respektive felt inneholde rapportering av aktivitet for 2016 og prioritering av aktivitet for 2017. Punktene som ønskes rapportert på er tilgjengelig i sak 2017/314, journalpost 1.

Fakultetsmeldingene skal samlet ha et omfang på ca. 6 sider. Vi ber derfor at innspill fra instituttene og programutvalgene heller ikke overskrider 6 sider totalt. Frist for innspillene settes til **tirsdag 28. februar**.

1. Utdanningsmeldingen

Innspill til utdanningsmeldingen fra instituttene

Vi ber instituttene rapportere kort for 2016 samt planer og utfordringer for kommende år. Det bes særlig om status for fremdrift av igangsatte kvalitetstiltak på utdanningsfeltet og vurdering av behov for nye tiltak.

Innspill til utdanningsmeldingen fra programutvalgene

Programutvalgene bes om kort å rapportere om utvalgets arbeid i 2016 og planer for 2017. Følgende punkter skal omtales særskilt:

- Status for fremdrift av igangsatte kvalitetstiltak og vurdering av behov for nye tiltak.
- Planer for endringer og dimensjonering av studietilbud og opptak.
- Oppfølging av resultater fra Studiebarometeret.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

- Orientering om gjennomførte programevalueringer og status i det pågående revisjonsarbeidet.
- Arbeid med økt gjennomstrømming og reduksjon av frafall i studieprogrammene.

2. Forskerutdanningsmeldingen

Fakultetet ønsker instituttene bidrag på alle punkter i årets melding. Vi ber derfor instituttene om Programutvalg for forskerutdanning om å rapportere for 2016 på alle punkter i malen:

- Oppfølging av fakultetets prioriteringer for forskerutdanningen. Forholdet mellom forskerutdanning og forskningssatsinger
- Opptak, gjennomstrømming, frafall, disputaser og underkjenninger – kort beskrivelse av situasjonen og eventuelle tiltak for å forbedre disse parameterne
- Veilederopplæring og karriereveiledning – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak.
- Internasjonalisering – beskrivelse av situasjonen, eventuelle planlagte tiltak for internasjonal rekruttering og for å øke internasjonale opphold for ph.d.-kandidatene.

3. Forskningsmeldingen

Fakultetet ønsker instituttene bidrag på alle punkter i årets melding. Vi ber derfor instituttene om å rapportere for 2016 på alle punkter i malen:

- Oppfølginger av faglige prioriteringer og økt tverrfaglig samarbeid i 2016.
- Prioritert forskningssamarbeid med andre forskningsinstitusjoner samt samfunns- og næringsliv - lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Oppfølging av handlingsplan for internasjonalisering.
- Kort status for oppfølging av Handlingsplan for EU-finansierte satsninger.
- Tiltak for økt publisering.

Kontaktpersoner for meldingsarbeidet ved fakultetet er Eirik Dalheim (utdanningsmeldingen), Kaia Nepstad (forskerutdanningsmeldingen) og Marianne Heldal Stien (forskningsmeldingen).

Vennlig hilsen

Nina Langeland
dekan

Inger Hjeldnes Senneseth
fakultetsdirektør

Innspill til utdanningsmelding

NY STUDIEPLAN

Det ble i 2016 nedsatt en arbeidsgruppe som fikk i mandat å revidere studieplanen for Integrert masterprogram i odontologi. I løpet av høsten fikk fagseksjonene ved Institutt for klinisk odontologi i oppdrag av arbeidsgruppen å kartlegge hvilke kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse studentene skal ha ved endt studium og på hvilket nivå, samt hvor stor del av undervisningen som kan gå inn i fagspesifikke eller tematiske bolker eller som valgfri fordypningsdel. I tillegg ble det gjennomført en spørreundersøkelse blant Tannlegeforeningens medlemmer for å kartlegge hvilke kunnskaps- og ferdighetsbehov man anser at nyutdannede tannleger vil trenge i fremtiden. Samlet skal dette danne grunnlaget for det videre studieplanarbeidet i 2017.

STUDENTMOBILITET

I 2016 har det blitt arbeidet aktivt for å øke antallet studenter som reiser på utveksling. Et av tiltakene har vært å få til flere utvekslingsavtaler. Nye avtaler er Gøteborgs Universitet for både Bachelor i tannpleie og Integrert masterprogram i odontologi. Delegasjoner har besøkt Universitetet i Aarhus, Cape Town University, i tillegg til flere universiteter i Sao Paulo. Forhåpentligvis vil flere av universitetene signere avtaler i løpet av 2017. Andre tiltak for å øke interessen for utveksling har vært informasjonsmøter knyttet til den obligatoriske undervisningen. De utreisende studentene høsten 2016 ble i tillegg intervjuet og presenterte sine erfaringer under Internasjonal dag 18. januar.

UNDERVISNING

Det har vært store utfordringer knyttet til 1. kull på Bachelor i tannpleie. Det ble høsten 2016 tatt opp hele 47 studenter, mot normalt 30 studenter på første studieåret. Dette har medført at antall undervisningsøkter gitt ved for eksempel Seksjon for kjeve- og ansiktsradiologi, må dobles. Det går videre utover den øvrige studentundervisningen som går parallelt. Det er i tillegg usikkert om det vil bli tilstrekkelig antall pasienter tilgjengelig for undervisningen i løpet av vårsemesteret 2016. Videre vil dette i ytterste konsekvens kunne resultere i at studentene da ikke oppnår faglige krav og dermed ikke vil kunne få godkjent klinikk.

Våren 2016 ble det lagt frem forslag til ny plassering av klinikkøkter og teoretisk undervisning for å tilpasse aktivitetene i Nytt odontologibygget til behovene for å effektivisere arealbruken ved fakultetet. Endringene ble implementert høsten 2016. Studentene gjennomførte en spørreundersøkelse blant studenter og klinikkpersonalet. Av denne kom det frem at de opplevde stor misnøye med endringen. Hovedutfordringene har vært knyttet til avvikling av klinikk, sterilisering etc. Studentene sliter med å få avsluttet pasientbehandlingen i tide til å rekke forelesningene. Ordningen medfører en reduksjon i effektiv klinikketid, noe som synes å være negativt for studentenes læringsutbytte. Det er i tillegg for lite tid til lunsj og ikke mulig å legge forelesninger, seminarer og møter til den tidligere mellomøkten (kl. 11 – 13).

ETTER- OG VIDERUTDANNIG

IKO tilbyr fremdeles spesialistutdanning innen 7 ulike, offentlig godkjente disipliner, samt spesialutdanning innen 1 universitetsdisiplin. Totalt var 30 spesialist- og dobbelkompetansekandidater aktive ved årsslutt 2016. Også dette året har veilederkapasitet og pasientrekruttering vært en utfordring for enkelte disipliner. Høsten 2016 har det vært størst veiledermangel ved Seksjon for kjeveortopedi og ved Seksjon for periodonti. Hele 16 spesialistkandidater tok sin spesialisteksamen i løpet av året. Fra høsten 2017 skal det tas opp spesialistkandidater i følgende fagdisipliner: Kjeve- og ansiktsradiologi og oral kirurgi og oral medisin. Seksjon for periodonti måtte trekke sitt opptak grunnet manglende veilederkapasitet ved seksjonen.

Profesjonsrådet fattet i løpet av høsten 2016 forslag til ny, sentralisert opptaksordning for spesialistutdanningen i Norge. Opptaket tenkes administrert fra UiO. Det er nedsatt en arbeidsgruppe bestående av 6 fagpersoner (2 fra hvert universitet) som i løpet av våren 2017 henter frem en detaljert plan med retningslinjer for hvordan dette tenkes organisert. Målet er at opptaket for høsten 2018 (åpnes i oktober 2017) organiseres etter ny modell.

Helsedirektoratet har nå sendt sine anbefalinger til departementet om en kartleggingsrapport som beskriver dagens ordning med spesialistutdanning og i hvilken grad kompetansesentrene er involvert. Gruppen i Helsedirektoratet har nå fått i oppdrag av Helse- og omsorgsdepartementet med forslag til fremtidens spesialistutdanning. Arbeidet er foreløpig ikke påbegynt.

IKO kunne i løpet av november og desember 2016 (samt januar 2017) uteksaminere samtlige kandidater ved Kvalifiseringsprogrammet kull 2015-2016. Disse har kunnet søke Helsedirektoratet om autorisasjon som tannlege. Det ble i løpet av året arrangert 2 opptaksrunder for opptak av nye kandidater med studiestart januar 2017. 6 kandidater fikk plass på programmet. Det har blitt vedtatt en egen studieplan for programmet med emnebeskrivelse i Programutvalget for odontologiske fag. Det har også blitt arbeidet med et eget reglement for studieprogrammet som har blitt juridisk vurdert av seniorrådgiver og jurist ved Sentraladministrasjonen. Innlemmingen av programmet i universitetets digitale systemer er nå fullstendig.

19. desember vedtok Helsedirektoratet en ny forskrift om ekstra krav til autorisasjon for helsepersonell med utdanning fra land utenfor EU/ EØS-området som vil kunne få stor innvirkning på programmet. Vi avventer en nærmere avklaring om dette.

Oppfølging av prioriteringer omtalt i forskningsmeldingen for 2014 og planer og prioriteringer for 2016

Instituttet sendte i 2014 flere søknader til Horizon 2020. Av de innsendte søknadene er det fortsatt en/to som etter andre runde venter på svar. En avklaring forventes å komme i første halvdel av 2016. Instituttet vil i 2016 fortsette arbeidet med å sende inn søknader til aktuelle Horizon 2020 utlysninger.

Instituttet er sammen med flere andre av instituttene ved fakultetet deltaker i Bergen Stem Cell Consortium. Konsortiet sendte inn søknad om prosjektstøtte i løpet av 2015, og fikk bevilgning fra Helse-Vest.

Instituttets arbeid i prosjektene (NorNANoREG) – finansiert av Norsk forskningsråd, NANO2021 programmet og GEMNS - finansiert av EuroNanoMed II, gjennom ECs 7th Framework Programme fortsetter gjennom hele 2016.

Instituttet kommer i løpet av 2016 til å sende inn søknad til prekvalifiseringsrunden til stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen.

For 2015 ser det ut til at instituttet holder seg på samme nivå i antall publikasjoner. Instituttet vil ha fokus på økning i antall publiserte artikler totalt og i nivå 2 tidsskrifter i 2016.

Prioritert forskningssamarbeid med andre forskningsinstitusjoner samt samfunns- og næringsliv - lokalt, nasjonalt og internasjonalt

Instituttet har gjennom nåværende og tidligere EU prosjekter NANoREG og GEMNS, Vascubone, Reborn, samt prosjektet NORCEL, «The Norwegian nanocellulose technology platform», «Forskningsnettverket AllmennTann» og «Oral Health in a life course perspective- Norwegian and Swedish 1942 cohort studies» samarbeid med en rekke universiteter og institusjoner i Norge, Norden og Europa, i tillegg til næringsliv.

Det medisinsk-odontologiske fakultet og IKO har bidratt sterkt til infrastruktur for tannlegeutdanning under Addis Ababa University i Etiopia. Vi er nå over i en fase med klinisk kompetanseoppbygging av personalet på School of Dentistry, Addis Ababa, og håper at vi også her kan få til viktig forskningssamarbeid som vil gi ytterligere løft til kompetanseoppbyggingen der.

Instituttet har samarbeid med en rekke utenlandske universiteter og andre institusjoner (University of Boston, University of Dar es Salaam, Muhimbili University of Health and Allied Sciences, Faculty of Dentistry University of Makerere, Malmö University, University of Science and Technology, Université de Médecine Dentaire i Genève Newcastle University, University College London, ACTA i Nederland,

Forskningsmelding 2016 fra Institutt for klinisk odontologi

Tannhelsetjenesten i Sverige m. fl.), samt nasjonalt med bl. a. Nordisk institutt for odontologiske materialer, Oslo, (NIOM), Folkehelseinstituttet, Norsk institutt for ernæring og sjømatforskning (NIFES), Helse Vest, Kompetansesenter Vest Hordaland og den offentlige tannhelsetjenesten.

Arbeid for å styrke forskningsledelse, organisering og strategisk planlegging

Arbeidet med strategiplan for forskning vil bli videreført i 2015/2016 basert på UIB sin sentrale strategiplan «Hav-Liv-Samfunn» 2016-2022.

Tverrfaglige og flerfaglige initiativ og satsinger (pågående og planlagte)

I 2015 har instituttet fortsatt å utvide det tverrfaglige og flerfaglige samarbeid, både ved egen institusjon, og i Norge, Norden, Europa, USA, Afrika og Asia. Instituttets ledelse har vært på studietur til Sør-Afrika, og instituttet har også ett pågående samarbeid med Etiopia som man ønsker å videreutvikle også innen forskning.

Instituttet har samarbeid med den offentlige tannhelsetjenesten og de regionale kompetansesentrene, spesielt Kompetansesenter Vest – Hordaland og Kompetansesenter Vest-Rogaland. Det finnes også samarbeidsprosjekter med andre institutter ved MOF, andre fagmiljø ved UiB og Helse Bergen. Flere av instituttets forskningsgrupper benytter seg av fakultetets metodologiske kjernefasiliteter. Instituttet er tilknyttet Den norske mor og barn-studien (MOBA) gjennom Tannbanken.

Prioriterte investeringer i forskningsinfrastruktur (oppgraderinger/nyinvesteringer) og tiltak for optimalisert utnyttelse og tilgjengeliggjøring av infrastrukturer for interne og eksterne brukere

Instituttet har en Micro CT som benyttes til forskningsformål av ansatte på hele fakultetet. Instituttet benytter seg av TDI modellen slik at alle som bruker instrumentet betaler leie som dekker vedlikeholdskostnader og oppgradering av utstyret.

Tiltak som kan styrke publiseringen, særlig på nivå II

Instituttet har lagt på ett jevnt antall med publikasjoner over flere år (59 publikasjoner i 2013, 52 i 2014 og 54 for 2015 slik det ser ut nå). Stimulere til at de vitenskapelige får tatt ut sin forskningstermin.

Kort omtale av arbeid for mobilisering og økt deltakelse i Horizon2020 og annen ekstern finansiert virksomhet

Instituttet har god kjennskap til utforming, søknadsprosess og gjennomføring av EU prosjekter gjennom instituttets avsluttede og pågående prosjekter. Instituttet har sendt inn flere søknader til Horizon 2020, og vil sende inn nye også i året som kommer.

Forskningsmelding 2016 fra Institutt for klinisk odontologi

Instituttet har fokus på å gi forskerne søknadsstøtte (både teknisk og administrativ) for å stimulere til økt aktivitet . Instituttet har derfor for en prøveperiode fått avtale med at en av fakultets forskningsrådgivere skal være tilgjengelig på instituttet vårsemesteret 2016.

Forskerutdanningsmeldingen 2016

Institutt for klinisk odontologi

Oppfølging av prioriteringer omtalt i forskerutdanningsmeldingen for 2014 og planer og prioriteringer for 2016

Satsingen på egne ph.d-seminarer er videreført, og i tillegg har det blitt innført «øving foran disputas» for kandidater som skal disputere. Tema for ph.d seminarer i år vil blant annet være akademisk skriving, etikk og karriereveiledning. Instituttets vitenskapelige stab veileder ph.d-kandidater knyttet til instituttet, kandidater ved andre institutt og eksterne kandidater i tillegg til instituttets forskerlinjekandidater.

Arbeidet med å ha fokus på kandidater som har pliktarbeid ble videreført i 2015, og det er nå innarbeidet rutiner på instituttet for halvårlig oppfølging av disse kandidatene. Kvalitetstiltaket med egne kandidatsamtaler med alle PHD kandidater som gjennomføres hvert år i januar måned har nå blitt utvidet med en egen samtale vel ett år før kandidatene skal levere inn. Instituttet mener at disse samtalene er et viktig instrument i arbeidet med å ha fokus på kandidatens vitenskapelige arbeid og gjennomføringsevnen til den enkelte kandidat.

Forholdet mellom forskerutdanning og forskningssatsninger ved fakultetet – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak.

Instituttets arbeid med å etablere en egen forskerskole i odontologi er foreløpig lagt på is av ressursgrunner.

Gjennomstrømning - beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak for å forbedre denne

Gjennomstrømningen og gjennomføringen i forskerutdanningen ved instituttet har vært god i 2015. Det har vært avlagt 3 disputaser i 2015, og dette antallet vil holde seg på samme nivå eller øke i 2016. Instituttet har kandidater som er flinke til å gjennomføre sin PhD periode til normert tid, men det finnes noen kandidater som er forsinket.

Underkjenning — beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak for å holde antallet nede (hvor mange 1. gangs underkjenninger, hvor mange 2. gangs underkjenninger)

Institutt for klinisk odontologi har hatt en underkjent avhandling i 2015, Ingen 2.gangsunderskjening. Instituttet har hatt tett oppfølging av kandidaten som fikk underkjent sin avhandling. Instituttet vil fortsatt gjennom de årlige samtalene med kandidatene og gjennom PhD seminarer sette fokus på hva som kreves kvalitets og innholdsmessig i en doktorgrad.

Forskerutdanningsmeldingen 2016

Institutt for klinisk odontologi

Veilederopplæring – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak.

Det medisinsk-odontologiske fakultet arrangerer hvert år et eget veilederseminar for veilederne ved fakultet. Instituttet anbefaler den vitenskapelige staben til instituttet å delta på seminaret, og flere av instituttets veiledere deltok i 2015. Instituttet ser frem til at fakultetets eget opplegg for veilederopplæring igangsettes.

Internasjonalisering – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak for internasjonal rekruttering og ph.d.-kandidatenes deltakelse på internasjonale konferanser/utenlandsopphold (ref. informasjon i fremdriftsrapporter)..

Ph.d kandidater ved instituttet kommer fra mange ulike nasjoner, og flere av dem er kvotekandidater. Kvotekandidatene reiser ofte tilbake til eget hjemland for datainnsamling.

Instituttets ph.d-kandidater er ivrige deltakere på internasjonale konferanser hvor de presenterer sine funn gjennom poster presentasjon eller muntlig presentasjon.

Ph.d.kandidatene benytter seg i noen grad av fakultetets mulighet til å søke om utenlandsstipend, og gjennom prosjektstipend fra Meltzers høyskolefond. For instituttet er det viktig å fortsette å sette fokus på internasjonalisering og internasjonalt forskningssamarbeid.

Karriereveiledning – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak

Institutt for klinisk odontologi har doktorgradskandidater som i stor grad har sin bakgrunn fra odontologi eller har realfagskompetanse. I de senere år har myndighetene hatt oppmerksomhet på å bygge opp forskningskompetanse også ute i den offentlige tannhelsetjenesten. Instituttets kandidater har derfor karrieremuligheter også utenfor universitetsmiljøet. Instituttet har ikke hatt egen karriereveiledning, men vurderer å arrangere et karriereveiledningsseminar sammen med et annet institutt. Instituttet håper også at fakultet vil ha fokus på karriereveiledning og arrangere en egen karrieredag for fakultetets kandidater.

Publisering: Vurdering av publiseringsvirksomheten til ph.d.-kandidatene ref. informasjon i fremdriftsrapportene), samt eksisterende og planlagte tiltak.

Ved instituttet er det slik at alle kandidater har publisert minst en artikkel og ofte to på det tidspunktet hvor avhandlingen blir levert inn til bedømmelse.

Forskerutdanningsmeldingen 2016

Institutt for klinisk odontologi

Instituttet er likevel opptatt av at det er viktig å ha fokus på akademisk skriving og det settes derfor fokus på skriveprosessen gjennom våre ph.d-seminarer.

Andre forhold av særlig betydning for fakultetets håndtering av forskerutdanningen som har endret seg, eller som man planlegger å endre i perioden.